

*Шипиленко К. С., студент ОЕФ, 2 курсу,
напрям підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Супрович Г.О., к.е.н.,
ст. викладач кафедри обліку підприємницької діяльності*

ЕКОЛОГІЧНИЙ ОБЛІК: СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ

На сучасному етапі розвитку економіки екологічний механізм є однією із основних його складових. Це обумовлено тим, що екологічна економіка базується на ефективному використанні природно-ресурсного потенціалу і відновленні якості навколишнього середовища.

Слід зазначити, що екологічний облік є запорукою аналізу та контролю за раціональною природоохоронною діяльністю підприємства. Кількість екологічних проблем зростає з кожним роком, а також збільшується рівень їх небезпеки. Головною перешкодою впровадження ефективної екологічної політики на підприємствах є недостатнє інформування керівництва повною, достовірною, докладною та своєчасною інформацією про природоохоронну діяльність.

Економічним проблемам теорії та практики природоохоронної діяльності підприємства, у тому числі екологічного обліку присвячені дослідження вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема: В. Л. Акуленка, А. Белоусова, О. О. Веклича, Т. П. Г. Вінтера, А. Гофмана, Н. Еліаса, О. В. Живцева, І. В. Замули, Т. О. Кірсановії, Л. М. Пелиньо, Я. Соколова, Д. Хенсена, А. Шеремета.

Потребує дослідження інформаційна та практична база ведення екологічного обліку на вітчизняних підприємствах. Тому, наразі перед ученими постає питання розробки і впровадження у практичну діяльність суб'єктів господарювання екологічного обліку, в основі якого лежить взаємодія підприємства із довкіллям.

Екологічний облік на підприємстві — це система виявлення, вимірювання, реєстрації, нагромадження, узагальнення, зберігання, оброблення та підготовки релевантної інформації про діяльність підприємства в галузі природокористування з метою передачі її внутрішнім і зовнішнім користувачам для прийняття оптимальних рішень [1].

Як зазначає вітчизняний науковець Л.М. Пелиньо, існує низка перешкод, що заважають підприємствам впроваджувати екологічний облік:

- витрати підлягають вирахуванню з суми оподатковуваного податком доходу лише після того, як вони проведені. Внаслідок цього немає стимулу враховувати зобов'язання, зокрема екологічні;

- оскільки інвестори уважно стежать за величиною прибутку виходячи з однієї акції, підприємства відкладають вживання заходів, які могли б призвести до зменшення прибутків;

- надмірна складність виділення витрат на природоохоронні заходи із загальних витрат;

- відсутність конкретних рекомендацій стосовно надання інформації про природоохоронну діяльність і організацію екологічного обліку на підприємствах.

На думку науковця, екологічний облік має знайти відображення в загальній системі бухгалтерського обліку, адже лише у цьому випадку він стане ефективним інструментом природоохоронної діяльності на підприємстві.

Екологічний облік підприємств повинен діяти як цілісна система, що включає такі складові: фінансовий облік, управлінська звітність за екологічними показниками, екологічний контролінг, екологічний аудит, оскільки це забезпечить ефективне функціонування природоохоронної системи та належний рівень управління екологічними чинниками [2].

У сучасних умовах господарювання актуальним є питання нормативно-правового регулювання екологічного обліку. Відсутність певної системи методів, норм і вимог щодо відображення результатів екологічного обліку у звітності підприємства призводить до порушення інформування керівництва та, як наслідок, неналежної систематизації даних.

Доцільним буде введення нових субрахунків у відповідних класах у плані рахунків, нових форм первинних документів і звітності. У результаті виправлення зазначених недоліків і розповсюдження інформації про екологічний облік серед керівництва відбудеться стимулювання та поширення природоохоронної діяльності. Доречним буде надання інформації про природоохоронну діяльність та її економічні складові зацікавленим користувачам.

Слід зазначити, що екологічний облік спрямований на забезпечення керівництва своєчасною інформацією, яка необхідна для прийняття управлінських рішень, які в свою чергу повинні гарантувати зниження екологічних ризиків у діяльності підприємства.

Нові впровадження сприятимуть диференціюванню та поглибленню системи обліку підприємств, враховуючи їх спеціалізацію. Безперечно це полегшить ведення обліку елементів приро-

докористування. Саме тому, ці рекомендації є доцільними. Адже кожне підприємство, зважаючи на сферу спеціалізації своєї діяльності, визначає найзручнішу та найоптимальнішу систему субрахунків.

Запропоновані рекомендації суттєво зменшать об'єм робіт щодо одержання інформації про стан природоохоронної діяльності та витрати на її здійснення, сприятимуть оперативнішій обробці і систематизації даних первинного та поточного, що підвищить точність, достовірність проаналізованої інформації.

Таким чином, у результаті використання даних нововведень підприємство отримає не лише зручний спосіб ведення обліку і документації господарських засобів, джерел їх формування, а й змогу підвищити результативність та ефективність власної діяльності.

Література

1. Кирсанова Т.А. Экологический контроллинг — инструмент экоменеджмента / Т.А. Кирсанова, Е.В. Кирсанова, В.А. Лукьянихин / Под ред. В.А. Лукьянихина. — Сумы: Изд-во «Козацький вал», 2004.

2. Пелиньо Л.М. Місце екологічного обліку в сучасній системі бухгалтерського обліку та його важливе значення в сфері охорони довкілля / Л.М. Пелиньо // Науковий вісник НЛТУ України. — 2008. — Вип. 18.2. — С. 70–75.

3. Святохо Н.В. Особливості обліку витрат на природоохоронну діяльність промислових підприємств в Україні / Н.В. Святохо // Економіка і управління. — 2010. — Вип. 5. — С. 45–51.

**Шмигельська О.С., студент ОЕФ, 4 курсу,
напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Івченко Л.В., к.е.н.,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності**

ВІДМІННОСТІ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ ЗА НП(С)БО 1 І МСБО 7

Вихід України на міжнародні ринки, участь її у міжнародних процесах зумовили необхідність зміни національної системи обліку з метою наближення до міжнародних стандартів, що було реалізовано у прийнятому 7 лютого 2013 року Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» НП(С)БО 1. Тому доцільно порівняти